

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: — *ali* —

Cím: *Olasz szemtanu emlékezései
Budapest vörös tavaszáról*

Forrás: *Magyarország*

Bp
(Hely)

1944. IV. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

"1919/1944"

Személy

Olasz szemtanu emlékezései Budapest vörös tavaszáról

Mit látott egy külföldi újságíró 1919. áprilisában Budapesten?

Huszonöt esztendeje történt... hogy egy olasz újságíró, mint a *Corriera della Sera* munkatársa Budapestre érkezett s közvetlen közelből szemlélte a magyarországi bolsevizmust, lapján keresztül az egész világnak tudósításokat küldött.

Cikkei az írói pillanatsfelvételeknek voltak gyűjteményei. Kérőbb e cikkek könyv alakban is napvilágot láttak és számtalan érdekes dokumentumot tartalmaznak, mert az újságíró az idegen a pártatlan szemlélő szemével nézte az eseményeket. A vörös tavasz huszonötödik évfordulóján ezek az áprilisi cikkek különös jelentőséget kapnak, mert hű képet adnak arról, hogy a bolseviszta ébolyban — hogyan élt a városi polgár?

A könyv bevezetőjében az író hangsúlyozza: nem az ő hibája, amiért több rosszat, mint jót volt kénytelen feljegyezni.

Lapozzunk hát vissza 1944. új ígéretekkel felt tavaszán, bűngésszülk át az öreg könyv áprilisi feljegyzéseit s olvassuk át a pártatlan szemlélő feljegyzéseit...

Élet a vörös városban

Az olasz író az áprilisi naplójegyzetekben először érkezését írja le a vörös városba. *Bruckban* már igen sok menekülttel találkozik, akik éjjel usztak át a *Lajlán*, hogy a vörös uralom elől meneküljenek. Budapest, a főváros a tanácsköztársaság parancsára már külsőleg is vörösödik. *Kun Béla* kormánya egyik tagjának, *Szamuellynak* ideálja a „vörösítés” ő a legszenvetlyesebben erőszakos és azt akarja: a város öltözzék vörösbe.

Budapesten napokon át munkáscsoportok láthatók, amint faalkotmányokat építenek, paloták homlokzatát, a *Duna* hidjait, a város szobrait bedeszikazzák, hogy azután mindent vörös vászonnal vonjanak be.

A tömeg amely körülveszi a rögtönzött diadalívket, arra gondol: *mennyi fal Mennyi szükségletet lehetne ebből építeni! Mennyi vászon! talán inkább inget kellene belőle varrni!* De senki nem szól, mi-denki csendben ácsorog, vagy indul útjára, Budapestben megszokták, hogy a gondolatokat nem szabad hangosan kimondani

a város kémekkel van tele és egy megcundolatlan kijelentés: emberéletbe kerülhet.

Az ország egyébként elvan zárva a világtól, a határai nem futnak ki és nem robnak be vonatok, a táviróösszekötés tétlen megszakadt s a közönség értesülései hiányosak.

Reggel ébredezni kezd a város, de az üzletek zárva maradnak, némelyikben nincs eladó árú ahol pedig volna, ott sem sietnek az eladással, mert a bevételt: ugyis elkommunizálják. A falak mindenfelé tele hirdeménnyekkel. Mindenütt rend. Kinos rend. De ez a kétségbeesés rendje, olyan a város mintha ki volna üritve...

Halott éjszakák

Szőrnyűek ezek a budapesti halott bolsevik éjszakák — olvassuk a feljegyzésekben — nappal a város csak szomorú, éjjel azonban: halott. Meglehetősen világosak az utcák, mert a színházak féltizkor zárnak zsufolásig meg is van tűmve, de persze a helyek két harmadrésze fenn van tartva és a színházbajró közönség is kieserlőddött. A várost, az utcákat, hoteleket különböző őrző csapatok tisztogatják, elszedik az emberektől a pénzt, senki sem tarthat magánál 2000 koronánál többet, minden többet a vörös őrség ulján a szovjet pénztárába kerül. Kocsi éjjel nem lehet a városban találni, a szovjet autói viszont örült sebességgel száguldanak, elrekvirálják a gépkocsikat s most ott diszelegnek bennük a népbiztosok, a direktóriumok tagjai, ezek barátai, barátnői s az egész város büzlük: a kommunista benzintől.

A halott város egyik-másik nagy ho-eljében azért harsogó, hangos élet van, a Hungária szállóban, az elvtársak főradiszállásán az összes ablakok világosak s míg a nép éhezik, addig számukra a szálló elkömmunizált konyhájában kitűnő és bőséges lakomák készülnek.

A sok újítás vad terv között, a szerelemben is újításcikat terveztek. Bolsevik megállapítás szerint ha egy férj nincs megelégedve feleségével: elhagyhatja és újra szabad. Így szolt a törvény, azonban nem tudni miért, sürgősen visszavonták De a várost már ez sem érdekli, a város beteg s még az alsóbb néposztály is, bárhogy deldelgetik, bárhogy fizetik: szomorú. Az élet gyökerében változott meg, minden munkát, minden termelési lehetőséget tönkretettek s egy olyan társadalmi gépezetet rombolnak le, melynek lehettek ugyan hibái de méris rendszerezten működött.

A népnek azt mondták: Minden a tiéd! a gydrak, a házak, az ékszerek, a pénz, színház autók... mennyi minden. És emellett csak egy hiánylik: egy egyszerű kis dolgot: a mindennapi betevő falat.

Pénz, amely semmit sem ér

Schol a világon még soha dolgozók nem kaptak olyan magas fizetést, mint Budapestben a kommunizmus alatt — olvassuk tovább a feljegyzéseket — természetesen schol nem dolgoztak olyan keveset. Igen, de mégis hiba van a kréta körül, mert a szovjet a bőséges fizetést: hamis pénzben adja. Pó-zben, melynek értéke nulla. A vörös kormány naponta többmilliónyi papir-

pénzt nyomat, mert szűkösgük van arra, hogy valamiből fedezhessék az óriási kiadásokat. Így hát Kun Béldék pénzsajtót hoztak működésbe, új pénzt gyártanak és ezzel fizetnek. A pénz csak úgy ömlik még a legszegényebb hájlékba is, de ha az utcán a földre hullik párszáz fehér bankó — senki még csak le sem hajól érte...

Az előrelátók: kitérnek hitükből...

A régi pénz eltűnt, a kormány elárassította az országot a hamis pénzzel, de ezt senki nem akarja elfogadni, úgy hogy a kormány rendeletet bocsát ki: azt aki nem ismeri el a hamis bankjegyek értékét, fel kell jelenteni. A félelem győz tehát újra és a rongypapíros továbbra is forgalomban marad...

Az élet a fővárosban mind nehezebbé válik, nagy a terror és elviselhetetlenek már a szörnyű napok. S mikor a vallást minden formájában üldözik, akkor az olasz ujságíró, mint nagy szenzációról számol be arról a tényről, hogy a fővárosban ezrével ömlik át a zsidók a keresztény vallásra. Jelentkeznek a rabbinál s kéri a zsidó hitközségből való elbocsátásukat.

— De miért ez a nagy felbuzdulás? — érdeklődik hitetlenkedve a külföldi.

A magyarázat — mint írja egyszerű. A bolsevizmus Budapesten, akárcsak Oroszországban kizárólag zsidó produktum. Kun Béla és legalább huszonöt, a harmincöt minisztere közül: zsidó. A nép úgy véli, hogy Magyarországon a bolsevizmus nem lesz hosszúéletű, jelenleg a főváros lakói közül négyszázezer a zsidó, ezek pedig attól félnek, hogy a kommunizmus bukása után a nép majd a zsidóságon fogja megbosszulni az elszenvedett üldözéseket, mert a kommunizmust a zsidók művének tartják, — mint ahogy az is!

Az olasz ujságíró 1919. áprilisában fogadja Kun Béla. Két titkára jelenléteken zajlik le a fogadás. Az olasz író köztérmetű, elhízott figurának írja le őt, elpuhult, légy hájtöpmegnek, aki esztétikailag: karrikaturának beillő gazdag, kövér zsidó burzsoá. Nagy gondtal van öltözve, gomblyukában az orosz-szovjet vörös ötagú csillaga. Beszélgetésben óvatoss és megfontoltan válaszol a kérdésekre. Eleinte hangzatos jelszavakkal ismerteti a nagy célokat, az ujságíró pedig kérdez, melyoly magában. Megkérdi többek között: mennyit rekvirál a kormány pénzben, ékszeráruban s erről készült-e már lettár?

A vörösök vezére kitér a felelet elől. — Nincs még, — a lettár készítés több időt vesz igénybe. Mar záporozik is feléje a másik kérdés: Sok embert gyilkoltak meg? — Vidéken — itt-ott, — mondja Kun Béla — ott, ahol erősebben ellenálltak a kommunizmusnak, szükség volt az akadályok erőszakkal leküzdésére. (Az akadályok: embereket jelentettek.) Budapesten azonban keveset öltünk — tette hozzá.

A beszélgetés végén a külföldi ujságíró megkérdezte: Valóban hiszi, hogy a budapesti lakosság meg van elégedve a bolsevizmussal?

Kun Béla merészelt így válaszolni: Igen...

*

A bekövetkezett és ismeretes események azonban bebizonyították ennek a kijelentésnek valótlán voltát s egyben azt, hogy az egész ország népe nyögte a bolsevizmust s ahol tudott, ellene szegült, — s annak sem a múltban, sem jelenben, sem a jövőben — és semmiféle formájában, — Magyarországon létjogosultsága nem volt és nem lesz...!